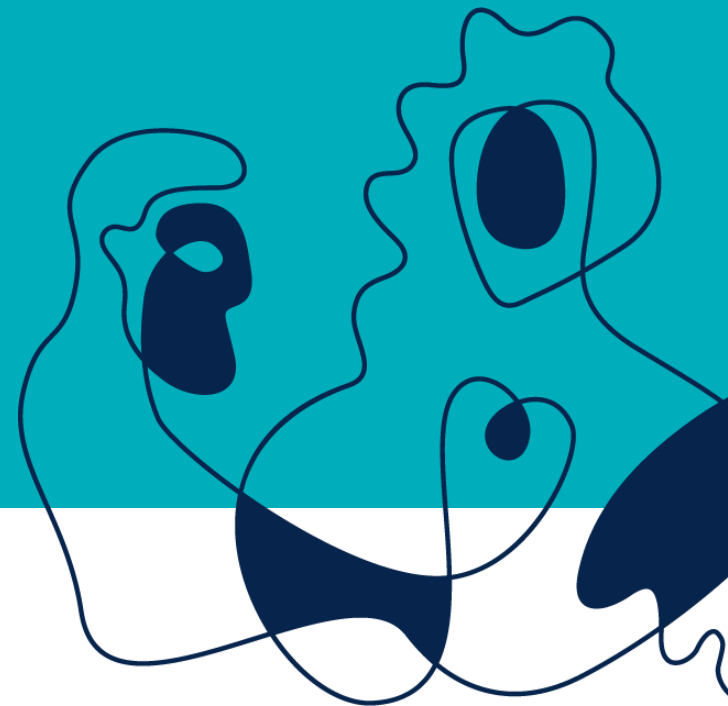

Tilrettelegging for pollinerende insekter - aktuelle tilskuddsordninger

Innlegg på åpent møte på Helgøya 27. mars 2019
Karoline Finstad Vold, Fylkesmannen i Innlandet

Fylkesmannen i Innlandet

11. apr 2019

Aktuelle tilskuddsordninger

- Tilskudd til tiltak for ville pollinerende insekter (Miljødirektoratet)
- Tilskudd til soner for pollinerende insekter (Regionalt miljøprogram for Innlandet)
- Ulike tilskuddsordninger som er positive for pollinerende insekter, men som har et annet hovedformål:
  - Restaurering av slåttemark (SMIL, Mdir)
  - Skjøtsel av slåttemark (RMP)
  - Tiltak for trua arter eller naturtyper (Mdir)
  - Restaurering av kulturminner (SMIL)
  - Skjøtsel av kulturminner (RMP)
  - Etablering av og skjøtsel av arealer rundt dammer for biologisk mangfold (SMIL)

SMIL – Spesielle miljøtiltak i jordbruket

RMP- tilskudd til regionale miljøtiltak

Mdir- miljødirektoratet

Ldir - Landbruksdirektoratet

Tilskudd til tiltak for ville pollinerende insekter (Miljødirektoratet)

Informasjonsplakat ved biestien på Helgøya
Foto: Karoline Finstad Vold

- Mål for ordningen er å sikre eller bedre leveområdene for ville pollinerende insekter
- Aktuelle tiltak:
  - Restaurering, skjøtsel og etablering av leveområder, herunder arealer for yngling, oppvekst, matsøk og skjul
  - Informasjonstiltak
  - Bekjempelse av fremmede arter
  - Tiltak som kan skape spredningskorridorer
  - Tilpasset driftsform i jordbruket
- Hvem kan søke? Grunneiere, privatpersoner, lag og foreninger, organisasjoner, kommuner og institusjoner
- Søknadsfrist 15. januar
- [Her](#) kan du søke

Tilskudd til soner for pollinerende insekter (RMP-tilskudd)

Mål for ordningen er å bedre livsbetingelsene for ville pollinatorer i jordbrukslandskapet ved å ha et mangfold av vekster som kan øke tilgangen på næring for insektene.

Tilskudd til soner for pollinerende insekter (RMP-tilskudd)

- Aktuelle tiltak:
  - Så og skjømte soner med pollinatorvennlige frøblandinger på jordbruksareal. Enten i kombinasjon med grasdekte dråg/vannveier, grasstriper eller grasdekt kantsone i åkeren, eller ved å etablere en egen stripe for pollinerende insekter.
- Vilkår:
  - Sonene må ha pollinatorvennlige blomster gjennom vekstsesongen.
  - Arealet skal ikke gjødsles eller sprøytes.
- Hvem kan søke? Bønder som er berettiget produksjonstilskudd.
- Søknadsfrist: 15. oktober.

Tilskudd til soner for pollinerende insekter (RMP-tilskudd)

Tilskuddssats

- Tilskudd gis pr meter sådd eller skjøttet stripe.
- Bredden på stripa skal være minimum 2 meter. (6 meter for grassoner i dråg)
- Tilskuddet er tenkt å dekke kostnaden ved kjøp av frøblandinger, arbeidet med å så og skjømte samt tapt avling og produksjonstilskudd.
- Satsen fastsettes etter årets jordbruksoppgjør, men vil nok ligge på 5-10 kr pr meter.

Skjøtselsråd

Blomstrende stripe med honningurt langs jordekant.
Foto: Pål Morten Skollerud

Hvilke arealer egner seg?

- Tørre områder på næringsfattig jord.
- Inntil åkerkanter, veier, rennkanter eller lignende.
- Tenk praktisk for å unngå avdrift ved sprøyting eller gjødsling av åkerarealene som ligger inntil sonene.

Skjøtselsråd

For flerårige soner:

- Dersom arealet skal slås, må slått gjennomføres etter blomstring. La gjerne plantematerialet ligge i 2-3 dager etter slått for å sikre frøspredning, og fjern deretter plantematerialet fra arealet.
- La gjerne området bli beita om høsten.
- For å opprettholde god blomstring over flere år kan det være nødvendig å vedlikeholde ved innsåing av frø der det trengs.

Skjøtselsråd

Hvilke frøblandinger kan anbefales?

- Ved tilsåing skal det brukes frøblandinger som består av arter med bred blomstringstid som gir blomstring og nektarproduksjon gjennom hele pollinatorsesongen.
- Bruk av flerårige frøblandinger er å foretrekke slik at sonen som etableres kan ligge i flere år.
- 2019 blir et prøveår – det er få lett tilgjengelige frøblandinger å velge mellom, men både Norgesfor, Felleskjøpet m fl har aktuelle blandinger og jobber med å tilby flere.

Innsåing av kløver i allerede etablerte grassoner, som grasdekte vannveier og grasstriper, er aktuelt.

Honningurt utgjør sammen med blodkløver, lodnevikke og raigras «pionèrblanding» som kan være aktuell å bruke ved såing av ettårige striper i åkeren.

Skjøtselsråd

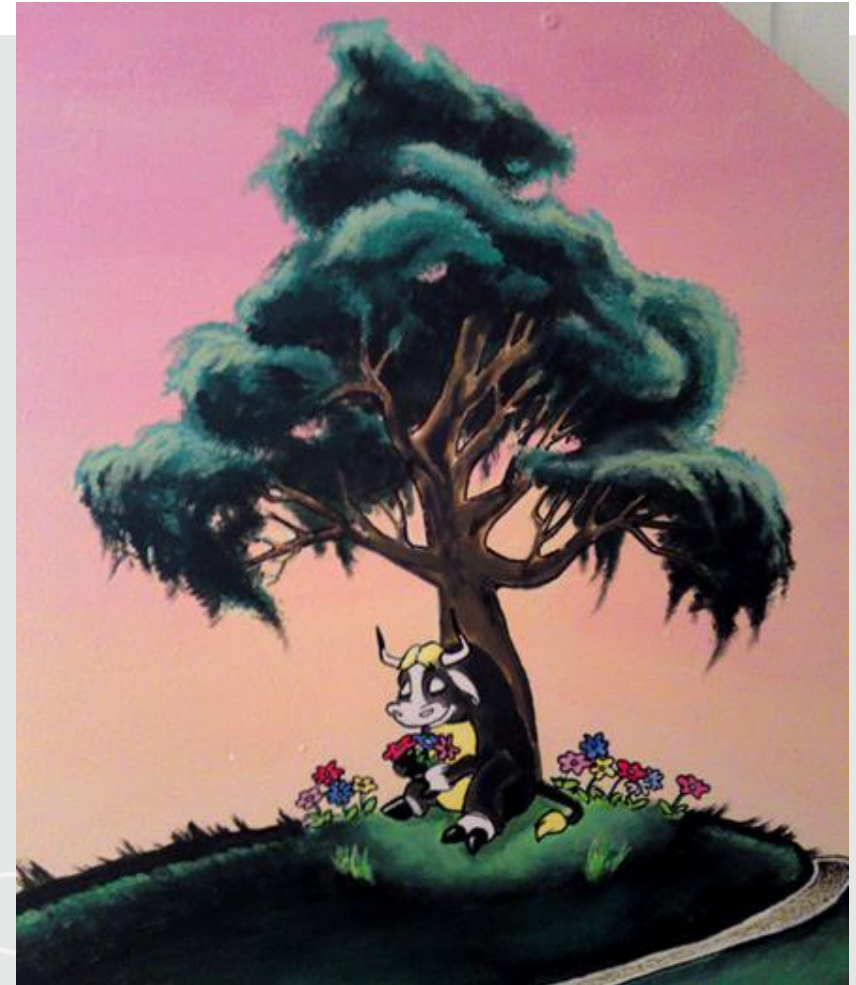
De naturlige kantsonene utenfor jordbruksarealene er svært viktige.

- Rydde kratt og busker ved behov slik at lyset slipper ned til urter og gras.
- Tenk variasjon og sett igjen busker og trær av ulike slag og alder.
- Selje og vier er spesielt viktige treslag som blomstrer tidlig om våren og er viktig for humlene.
- Slått eller beite av arealet etter blomstring år om anna.
- Dersom det er behov for å så inn blomstrende arter, benytt vanlige norske arter.

...og så satte han seg ned,
stille og fredelig, og luktet på
blomstene....

Oksen Ferdinand lukter på blomstene

Takk for oppmerksomheten!

Karoline Finstad Vold

Enhet for jord og mat
fmhekv@fylkesmannen.no
62 55 12 30

Fylkesmannen i Innlandet

Facebook Fylkesmannen i Innlandet
Nettside www.fylkesmannen.no/in